

HÍRMONDÓ

"... az évnek egyik napján... az ország minden városában és falujában könyvnap rendezzessék..." - e gondolat 1927-ben, Supka Gézának, a Literatura című folyóirat főszerkesztőjének javaslatában fogalmazódott meg. Az első Magyar Könyvhét a Magyar Írók Egyesületének rendezésében 1929 májusában jött létre. Azóta hagyománnyá vált, hogy május végén és június elején könyvnapokon, 1952-től "Ünnepi Könyvhéten" szentelünk több figyelmet a könyv és az olvasás szeretetének. Idén ünnepeljük a 62. könyvhetet. Szeretettel várjuk rendezvényeinkre olvasóközönségünket és minden kedves érdeklődőt!

Program:

- Június 3. (hétfő) 10.00 Író-olvasó találkozó gyermekeknek, vendégünk: Nagy Zoltán mesegyűjtő
16.30 Író-olvasó találkozó, vendégünk: Sebecők János író (a Voks Humana Mozgalom megalapítója)
- Június 4. (kedd) 9.30 B. Horváth István előadóművész műsora gyerekeknek, "Miérték és hogyanok" címmel
- Június 7. (péntek) 16.00 Író-olvasó találkozó, vendégünk: Ancsel Éva filozófus

Valamennyi rendezvény színhelye a földszinti előadóterem. Ancsel Éva "Bekezdések az emberről", Sebecők János "A lázadó bioszféra" című könyvhétre megjelent kötetait a találkozók előtt megvásárolhatják az érdeklődők.

NÓGRÁD MEGYE ÚJ SZELLEMI ARCULATÁÉRT

1991. április 5-én tartotta alakuló ülését a NÓGRÁD MEGYEI KÖZGYŰLÉS KÖZOKTATÁSI ÉS MŰVELŐDÉSI BIZOTTSÁGA.

A hétagú testület, amely négy megyei képviselőből és három nem közgyűlési tagból áll, az önkormányzat javaslattevő, döntéselőlkészítő és ellenőrző szerveként "definiálta" magát.

A Bizottság a működését a megye egészét érintő közoktatási, közgyűjteményi, közművelődési és művészeti tevékenység terén, valamint a több települést érintő ágazati feladatok ellátásában fejtí ki.

Nézzünk néhány tipikusan a hatáskörébe tartozó, és a közgyűlés által jóváhagyott feladatot!

Elsősorban ide tartozik a megyei fenntartású közoktatási és közművelődési intézmények működésének segítése, költségvetési tervezeteinek véleményezése, prioritások érvényesítése személyi és tárgyi feltételeik biztosítására.

Nem kevésbé fontos és felelősségteljes feladat a megyei intézményvezetői pályázatok minősítése, a kinevezésekre történő javaslatok megtétele, közgyűlés elé terjesztése.

Mindezt szolgálja és alátámasztja a fenti intézmények különböző vizsgálataiban, ellenőrzésiben való részvétel.

A Bizottság másik fontos működési területe az alap- és középfokú iskolázatással kapcsolatos megyei érdekvédelem és egyeztetés.

Ennek keretében előkészíti, ösztönzi a feladatok ellátásában közreműködő önkormányzatok megállapodásait. Ezek közül néhány konkrétum: tanköteles korú gyermekek beiskolázása, nemzetiségi, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek, különböző fokú értelmi fogyatékosok óvodai és iskolai ellátásának speciális feladatai. De ebbe a körbe tartozik a középfokú iskolákba fel nem vett tanulók átirányítása, a szakoktatási intézmények közötti munkamegosztás koordinálása, az alapfokú zeneoktatás, a felnőttoktatás megyei összehangolása is.

Nem kevésbé lényeges teendő, hogy segítsük a pedagógiai intézet és a nevelési tanácsadók, központi műhelyek szolgáltatásainak egységes igénybevételét a megyében.

Az önkormányzati törvényből fakadó felhatalmazás, hogy a Bizottság hangolja össze a különböző önkormányzati érdekeket és szakmai igényeket a közművelődési, közgyűjteményi és művészeti tevékenységgel kapcsolatos jogszabályok végrehajtásában. Itt kell megemlíteni azokat a tradicionális és újszerű feladatokat, amelyek a fesztiválok és egyéb kiemelt programok szervezése, múzeális értékek és történelmi iratok védelme, műalkotások elhelyezése, kiállítások rendezése és támogatása terén adódnak.

Mindezeket túl a Bizottság közreműködik a több települést érintő, körzeti jellegű közművelődési szolgáltatások szervezésében, az önkormányzatok közötti koordinációban az előbb felsorolt területeken. Egészében véve elmondható, hogy részt kívánunk venni Nógrád megye új identitásának, szellemi arculatának formálásában, a kultúra régióbeli értékeinek és érdekeinek védelmében.

Ennek értelmében teszünk javaslatot a művelődési közgyűlés általi mecenálásának új, alapítványi formájára, a megye kulturális tradícióinak megőrzése érdekében.

A konkrét döntések előkészítésében a szakmai nyilvánosság és érdekvédelem biztosítására három módszert kívánunk alkalmazni. Egyrészt szakértők meghívását - az állandó meghívott intézményvezetők mellett - a szakterületet érintő kérdésekben. Másrészt szakmai ad hoc bizottságok működtetését.

Harmadrészt pedig külső szakértők véleményének igénybevételét pl. a különböző pályázatok minősítésére.

Végezetül pedig álljon itt - méltó helyen - a KÖZOKTATÁSI ÉS MŰVELŐDÉSI BIZOTTSÁG névsora:

Bögös Tamás népművelő, a magyarnándori művelődési ház igazgatója
Dr. Marton Tibor fogorvos, megyei főorvos (Salgótarján)

Szilágyi Albert tanár, polgármester (Héhalom)
Dr. Rozgonyi József tanár, középiskolai igazgató (Salgótarján)

a megyei közgyűlés képviselői, valamint
Oroszláné Mészáros Ágnes könyvtáros, könyvtárigazgató (Balassagyarmat)

Ilerold László tanár, nyugdíjas gimnáziumi igazgató (Salgótarján) és
Végheő Tamás tanár, általános iskolai igazgató (Nagyoroszi)

Dr. Rozgonyi József
Dr. Rozgonyi József
megyei tanácsnok,
a bizottság elnöke

JÚNIUS - RÁK HAVA

A június hónap nevének származtatásánál már maguk a rómaiak is zavarban voltak. Egyesek a régi római "Junius"-nemzetség nevéből eredeztették, amelynek leghíresebb tagjai: L. Junius Brutus, a római királyság intézményének megszűntetője, továbbá a két fivér - M. Junius Brutus és D. Junius Brutus - Julius Caesar gyilkosai voltak. Miután ez a Marcus Junius Brutus a naptárt reformáló Caesarnak fia volt, lehetséges, hogy az új kalendáriumban róla nevezték el a június hónapot. Amikor azonban ez a Brutus a saját atyját politikai okból meggyilkolta, akkor őt már nem tartották arra méltónak, hogy az egyik hónap az ő nevét viselje, s ettől fogva Juno istennőről származtatták a hónap nevét. Juno istenasszony Mars, Vénus és Jupiter familiájába tartozott, Jupiter nővére és felesége volt, a házasságnak és a születéseknek védőistenője.

A hónap jelképe sárgászöld ruhás, repülő ifjú, fején éretlen kalászkoszorúval, jobbában a hónap jegyének, a Ráknak a jelével, baljában a hónap terményeivel teli tál. Ábrázolták árpát sarlózó parasztleány képében is, homlokán lenkoszorúval. A napisten szekeréről aláhulló Phaetón ugyan csak június havát jelképezi.

Június régi magyar neve Rák hava. A csillagászati nyár kezdete június 21-e. Ezen a napon a leghosszabb a Nap égen megtett útja, a Ráktérítő magasságában tűz merőlegesen a Földre.

A Nap az északi félgömbön a Rák jegyébe lépve hág a legmagasabbra, a Ráktérítő magasságába, itt megfordul, majd süllyedni kezd az Egyenlítő felé. Az év leghosszabb napját ezért nevezik nyári napfordulónak. A napfordulat a gyakorlatban nem a nyár kezdetét jelzi. Mi június 1-jétől számoljuk a nyarat (meteorológiai nyár).

Hajdanán a nyári napforduló a naptári év kiemelkedő ünnepe volt.

MANGA JÁNOS

1906. június 24-én, 85 évvel ezelőtt született Manga János néprajzkutató. Pályáját szlovákiai magyar pedagógusként kezdte. Népzenei gyűjtőmunkája eredményeként a felvidéki magyar falvak szép dallamvilága már az 1930-as évektől visszaesengelt a pozsonyi rádió magyar adásaiban. A Magyar Rádióban több mint 440 ismeretterjesztő előadása hangzott el "Az élő népdal" címmel.

Manga János 1942-ben a budapesti bölcsészkaron doktori címet szerzett, elhagyta a pedagógus pályát, s különböző néprajzi intézményekben dolgozott. 1941-49 között a budapesti Néprajzi Múzeum munkatársa volt, 1949-59 között a balassagyarmati múzeumot igazgatta.

Nógrád megyei tartózkodása idején elsősorban a palóc falvak népi kultúráját vizsgálta. Könyvtárunk helyismereti különgyűjteményének értékes részét alkotják Manga János Nógrád megyei gyűjtőmunkájának olyan eredményei, mint: Ünnepek, szokások az Ipoly mentén (Bp. 1968.), a posthumus munkaként megjelent Varsány (Tanulmányok egy észak-magyarországi falu társadalomrajzához. Bp. 1978.) és az ugyancsak posthumus kiadványként megjelent Palócföld (Bp. 1979.) c. monográfia.

Manga János e műveiben a nógrádi palóc nép körében gyűjtött ismereteit tárta föl, sokrétűen bemutatva a palóc házról, a nagycsaládról, a gazdálkodás formáiról, történeti változásairól, a palóc viseletről, szokásokról, hiedelmekről rendelkezésére álló tényeket.

A számára oly kedves palóc környezetet 1960-ban hagyta el, elvállalva a Néprajzi Múzeum főigazgatóhelyettesi megbízatását.

Manga János életművében kiemelkedő helyet foglaltak el az alábbi szakterületek: népi diszítőművészet, népzene, a magyar és a szlovák népi kultúra kölesönhatásának vizsgálata, valamint a népszokások témája.

Munkaszeretetről, 1977. szeptember 2-án bekövetkezett halála után így emlékezett Dömötör Tekla az Ethnographia c. folyóiratban: "Nehéz lenne arra felelni, Manga János e négy kérdéscsoport közül melyiket tartotta legfontosabbnak. Ő maga bizonyára szelíden és kissé ironikusan mosolygott volna e kérdésen (ahogy szokása volt). Hiszen e négy témát egy nagyobb egész részeinek tekintette. Ösvények voltak ezek, amelyeken elindult, de mind egy helyre vezettek: a magyar népművészet világához."

Június 5. Környezetvédelmi világnap

1972. június 5-én nyílt meg Stockholmban "Ember és bioszféra" címmel az ENSZ környezetvédelmi világkonferenciája. Az emberi környezettel foglalkozó ENSZ-konferencia ezt a napot határozatában nemzetközi környezetvédelmi nappá nyilvánította.

Ez alkalomból ajánljuk figyelmébe a következő lapokat, melyek olvasóterünkben megtalálhatók:

Állatvilág
Biokultúra
Élet és tudomány
Föld és ég
Kosmos
Környezet és fejlődés
Liget
Modern elixír
Památka a priroda

Balassi Bálint Asztaltársaság

BALASSI BÁLINT NÓGRÁD MEGYEI KÖNYVTÁR, SALGÓTARJÁN

HIDAS JÓZSEF

TALLÓZÁS

Különös íze van
a havat hozó szélnek
faltól-falig járkál
az ódiumos csend
holdvilágos éjjelek
ablakai mögöl
emberárnyak figyelnek
üveg szemmel bámulják
a tágas szegénységet
ígéreték tömegéből
néma átkok lobbannak lángra
görnyedt hátú asszonyok
nyomorúságot szülnek
a fosztóképzős valóságba
rest nyugalomba ringat
a hallgatag szégyen
álmokat örölget a szenvedés
idegsejtek ízekre szedik szét
a porciózott szürke létezést
kakasszóra pirkad a hajnal
gamma sugarak törnek az égre
és visszaverődnek
a tükrös hétköznapiok
feszített
felszínére

HOLDUDVAR

Sötét sarkokból
pókhálós eszmék
lógnak a térbe
denevérek röppályáján
kék lángon lebegnek
a csalárdos lidércek
vén koldusként járkál
az igéző képzelet
alszik a város
holdsugár csókolja
az összebújt lelkek
homlokát

NÁDASDI ANTAL

CSINTALAN CSILLAGOK

Mikor még a Csillagok
Velem is kacérkodtak az égen
Bolondos szívemmel
Csak a hazámért égtem

S most mikor már érzem
Hogy közel'g a Végem
Vad vágyódással őket
Hiába nézem

Mással kacérkodnak
Már régen

EGY KISLÁNY NAPLÓJÁBA

Ifjan
Ezt írtam volna
Naplódba bóknak:
"Szép vagy
Tépnélek marnálak
Éjt s nap"

Ám ma
Így vénen
Ahogy Scherezádé
A Szultánnak:
"Ne ma
Majd holnap"

FŐSZERKESZTŐKNEK

Én inkább
Fekáliát takarítanék
Egy életen át önként
Semminthogy
Főszerkesztőként
Vagy aranykoszorús költőként
Akárcsak egy napig is
Népem hülyitsem
S így szolgáljak ki
Bármiféle Önkényt

ORBÁN GYÖRGY grafikái (1-2. oldal)

Haláltánc

Rajz

- Evelyne! Evelyne! Hol vagy? Gyere vacsorázni! - hallotta ismét nevelő-
anyja hangját, amely most távolról jött és valóságoszerűtlennek tűnt.
Evelyne nem felelt.

Már órák óta a fűben hevert, és nézte a kék eget. Figyelte a tovasuhanó
felhőfoszlányok gyors formaváltozásait, a sirályok fenséges reptét. Hallgata-
ta a tücskök ciripelését, a madárdalt és a tengerbe lebukni készülő Nap fé-
nyének zenéjét, ahogy az átfolyt a bokrokra, és egyre gyengülő erővel,
csíkokba rendeződve a fűre hullott.

Elképesztő érzések hatalmába került. Mindez reggel indult és valamikor
éjszaka kezdődött. Amikor felébredt a mindennapi dolgok hihetetlenül is-
meretlennek, egészen újnak tűntek. Gyermek lett, egy másfajta gyermek,
mint amilyen volt. Rácsodálkozott a világra, mindenre, ami körülvette.
Nem tudott betelni a tenger morajával sem, amely most egyszerciben ősi
bölcseégeket suttagó titokzatos óriássá változott képzeletében.
Elvágódott. Sóvárgása az idő múlásával egyre elviselhetetlenebb lett.
Foglya lett. A farm felett elhúzó repülőgépek látványától ez az érzés
csak fokozódott.

Ismeretlen eredetű hangok vibráltak körülötte, melyektől régebben félt
volna, és amiket azelőtt nem volt képes hallani. Ez is hirtelen változásá-
nak szerves része volt, csak még Evelyne nem tudott róla. A minden nesze-
re felfigyelő, a váratlan hangoktól összerendező lány most csodálatot
érezett. A levegő is égette bőrét, de őt most ez sem érdekelte. Boldog ká-
bulatban a múltra emlékezett. Összegzést készített életéről.

- Ugye jó volt gyerekként lenni? - hallotta meg újra a lelkében megszólá-
ló hangot, mely az előbb anyja kiáltásától rettegve elhallgatott.

- Végre! - sóhajtott fel Evelyne - Már azt hittem elhagytál! Igen. Nagyon
jó volt gyerekként lenni. Csakhogy nem élveztem igazán, mert akkor fel-
nőtt akartam lenni. De most, így visszagondolva, be kell vallanom, hogy
jobb volt. Talán mert Alexander is velem volt. Együtt játszottunk a ten-
gerparton. Köveket kerestünk reggeltől estig. Mindig két egyformát akar-
tunk, hogy neki is, nekem is legyen belőle. Sokat kellett járni,
keresgélni, amíg meglelt a párjuk. Biztosan volt valami jelentősége. Sze-
rinted is szeretted engem Alexander?

- Igen. - válaszolt Evelyne másik énje - Ő úgy szeretted, ahogyan senki
sem tud. A vágyakozásnak, ami benned él végülis ez a lényege. Az embe-
rek legtöbbször a testet, a külső múlandó anyagot szereti. De ez is csak fel-
szín. Egyébként maga sem tudja mit akar. Hiányzik neked az a fajta
rajongás, amit Alexander irántad érezett.

- Szeretted! - nézett Evelyne a fölötte emelkedő végtelenre - Mit szerethet-
nek? A vidámságom? A butaságom? A sejtjeim? Vagy a színdarabot, mit
eljátszom neked? Esetleg a szöke hajam?

- Evelyne! - hasított gondolatai közé újra az anyja hangja - Gyere már!
Apád nagyon megharagszik!

Evelyne elakadt. A megszólalni készülő elfutott. Formálódó válasza szét-
esett.

Csak azért sem válaszolt. Biztonságban érezte magát. A fák és a sűrűn
nőtt bokrok elzárták. Tudta, hogy egyhamar nem találhat rá senki. Akar-
ta is, hogy így legyen.

Csodálatosabb volt nézni a lágyan fölül omló ágakat, beleszagolni a leve-
gőbe, és érezni a tenger sós illatát. De ha teljesíti anyja kérését és vissza-
megy a házba, szertefoszlik a varázs.

- Neked már a hetes körzetben lenne a helyed! - figyelmeztette a másik
énje Evelynt, mert tudta, ő tudta, hogy közel a leleplezés, hogy nem sok
idejük van, és ha most elmegy a lány, elveszíti az oly nehezen megtalált
kapcsolatot.

- Ugyan! Az csak álom volt! - legyintett Evelyne, bár lelke mélyén vá-
gyott arra, hogy valóság legyen. - Butaság! Mi alapján hiszem, hogy az a
vidék a hetes körzet, mi alapján vélem úgy, hogy én más vagyok, mint a
többi? Nem! Ez hülyeség! Inkább beszéljünk arról, milyen csodálatos
volt, amikor hatalmas homokvárakat építettünk! - próbálta elterelni gon-
dolatait. - Azokat Thomas építette. Alexander meg én, csak segítettünk
neki. Azután leültünk és vártuk a dagályt. Elkéseredetten küzdöttünk a
tengerrel. Azóta sem értem, miért kellett nekünk megvívni azokat az ele-
ve kilátástalan harcokat! Vajon hová lett Alexander? Egyszerűen nyoma
veszett. Jól emlékszem arra a napra. Eltűnt a szobájából. Senki sem látta
mikor jött ki onnan, pedig Dédi a nappaliban ült.

- Én tudom hol van. Ha velem jönne, találkozhatnál velem.

- Hogyan mehetnék? És egyáltalán hová? - nevetett fel Evelyne. - Hiszen
te bennem élsz! Ejnye! Már máskor is észre vettem, hogy a mesék, a le-
gendák világában maradtál! Te vagy bennem az örök gyerek! Te is hallod
ezt a vibrálást? - ütötte fel hirtelen a fejét, mert a halk sistergő hangok
felerősödtek.

- Igen - válaszolt a másik. Hangja tele volt nyugalommal.

- Akkor mondd meg mi ez? - kérlete izgatottan a lány.

- Most itt húzódik az a határ, mely mindig máshol tűnik fel a világban,
melyen túl más a tér, más az idő, ahol ez a világ véget ér. Te más vagy.
Eljötték érted. Segítsen az utolsó feladatodat teljesíteni. Azután haza-
visznek. De ne mondd, hogy butaság!

- De mondom! Naná, hogy mondom! - kacagott Evelyne, de szinte azon-
nal elkomorult. Eszébe jutott gyerekkora, melynek egy része teljesen ki-
törődött emlékezetéből. Amikor ez a család rátalált: rongyos és piszkos
volt. Testét sebek borították, azt sem tudta hogyan és mikor került az or-
szágútra, mint ahogy Alexander sem tudta, akivel véletlenül találkozott.
Alexander is egyedül kóborolt. Csak körülbelül tudják, hogy hány éve-

- Olyan jó lenne megérteni a fákat!

- Túl sokat kívánsz! - figyelmeztette a hang. - Elégedj meg azzal, hogy
ők értenek téged. Most is értenek, szólítanak, de ők sem segíhetnek, ha
te nem akarod. Emlékezz! Éjszaka volt egy álmod! Készülnöd kell!
Evelyne ekkor ellenkezés nélkül hasra fordult. Fogta naplóját és írni kez-
dett:

"Alexander jutott az eszembe. A találkozásunk, mely számomra azóta is a
születést jelenti, gyermekkorunk és későbbi szerelmünk, melyet ellenez-
tek. Vágyódom utána. Nélküle nem vagyok teljes egész. Gyáva voltam,
amikor anyja nem engedte, hogy a felesége legyek. Nagyon fáj, amikor
búcsú nélkül elment. Elhatároztam, hogy megkeresem. Azt hiszem még
nem késsem el. Az élet eltelik, és ami bennünk megmarad csak töredék.
Nem jól élünk. A lényeges gondolatokat elfelejtjük, vagy észre sem vesz-
zük. Az emberek a lényegtelennek élnek. Pazarló lények, akik bonyolult
dolgokba gabalyodnak. Ami bennük adott, elnyomott. Elfelejtették, hogy
a gondolat erő és ..."

Le kellett tennie a tollat, mert frás közben is megpillantotta az egyik fa
tövében a homályos, ködszerű foltot. Párás légrétegnek tűnt, mozgott,
mintha élne, vagy mintha a föld füstölögne. Látványa, az őszi ködös haj-
nalokra emlékeztette Evelynt. Éles, fehér villanások cikáztak belsejében
és egy perc múltával az embermagasságú folt sötétedni kezdett. Üteme-
sen tágult és húzódott össze. Evelyne lágra nyílt szemmel, megbabonáz-
va, mozdulatlanul bámulta a furcsa jelenséget, de amikor a folt mélyén
kijátszólag Alexander alakja, felállt és kilépett a térből. Csak a nyitva
felejtett napló, a félbeszakított mondat, és a testének nyomait hetekig ór-
zó letiport fű maradt utána.

Ikaros szárnyszegése

Hódolat

GYEREKEKNEK

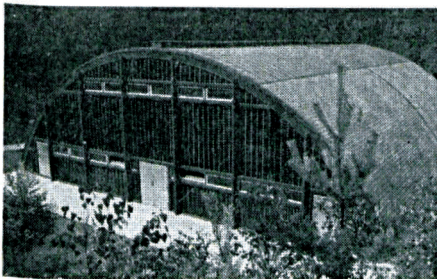
TUDOD-E?

IPOLYTARNÓC

A csehszlovák határ mellett fekszik Ipolytarnóc. Templomát 1868-ban emelték, és van néhány műemlék jellegű épülete, pl. az Okolicsány-ház eklektikus épülete, és a volt Schmiédli kúria, ahol most a postahivatal működik.

A falu igazi nevezetessége azonban a Csapásvölgyben található, ahol európai hírű ősnövény és őssálatnyomokat fedeztek fel.

Ma már kulturált körülmények között tekinthetjük meg a rendkívüli leleteket. Sétát tehetünk a hajdani tengerpart sávjában, végigjárhatjuk a több, mint 20 millió éves folyópartot. Megérinthetjük a sokmillió évvel ezelőtti felszínt és az ezt elborító vulkáni hamu váltakozó vastagságú rétegeit, benne az egykori növények lenyomataival, elszenesedett maradványaival. Kiépített, jó megvilágítású boltokat alatt látható a kövült ősfenyő, s valószínűs itatóhely látványa tárul elénk a bemutatócsarnok alatt. A bemutatás és védelem együttesen biztosított, a leletek tökéletes fennmaradásával. A leleteket rejtő terület teljesen körbe van kerítve. Látogatni csak helyi túravezetőkkel, nyitvatartási időben lehet.

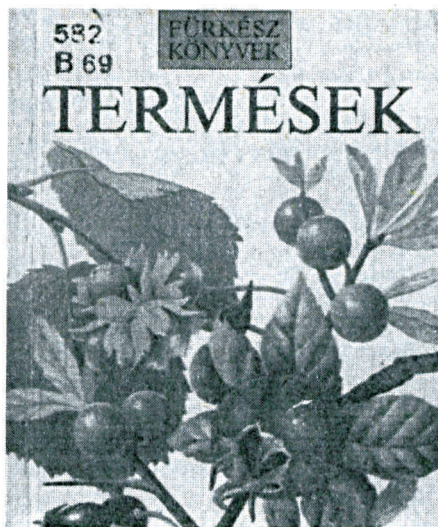

Bemutató csarnok

VIDEOMATINÉ (gyermekkönyvtár)

- 5. 15.00 PUNKY BREWSTER
(amerikai rajzfilm)
- 12. 15.00 VADNYUGATI
MACKÓKALAND
(rajzfilm)
- 19. 15.00 HURRÁ!
(rajzfilm-sorozat)
- 26. 15.00 KÍVÁNCSI FÁNCSI
(rajzfilm)

SOROZATAINK

Gondoltad volna, hogy csak Európában 450 lepkefaj él? Kíváncsi vagy a tengerpart több, mint 400 növény és állatfajára?

De, ha kerti virágokról, termésekről, madarokról, gombákról, emlősállatokról, netán a fákról szeretnél többet tudni, olvasd a FÜRKÉSZ KÖNYVEK-et.

A sorozat tagjait a Gondolat könyvkiadó jelenteti meg, a könyvek kis alakúak, és színes képekkel gazdagon illusztráltak.

A könyvtárban a Búvár zsebkönyvek mellett találod őket, hiszen hasonló jellegűek.

REJTVÉNY

OSZLOPOS KÖZMONDÁS

Ha az alábbi oszlopokat helyes sorrendbe rakod, és a vízszintes betűsorokat összeolvasod, az eredmény: egy ismert közmondás.

I	I	K	M
T	E	N	V
Ú	Y	T	G
R	T	A	A

Beküldési határidő: 1991. június 20.

A májusi rejtvény helyes megfejtése: BOLOND ISTÓK

A helyes megfejtést beküldők közül könyvjutalmat nyertek:

Csiszár Franciska Salgótarján, Pécskő út 12/a., Erdősi Ágnes Salgótarján, Zagyvai rakodó 7., Gabora Izabella Salgótarján, Munkácsi út-2., Jónás Dániel Bátorfyereny, Makarenkó út 24., Magyar Dániel Salgótarján, Fenyves út 3.

A LUTRA-csereklub hírei

Kedves Cserebere-társak!

Újabb lehetőséggel bővült a játék: megjelent a régi és vadonatúj autósodákat felvonultató SEBESSÉG-album.

Ezentúl a SEBESSÉG matricáihoz is találhattok cserepartnert.

Szeretettel várunk minden Lutra-játszótlársat szombatonként 9 órától a gyermekkönyvtárban!

Az izgalmas játék mellett új barátokat is találhattok!

A HÓNAP KÖNYVE

Az ezeréves Magyarország és a milléniumi kiállítás

Az iskolai történelemoktatás - a századelő progressziójának nagyjaira hivatkozva - évtizedeken át azt sugallta, hogy a honfoglalás ezredik évfordulóján a budapesti Városligetben megrendezett országos kiállítás pusztán csillogó díszlet volt, amely elfödte az ország gazdasági, politikai nehézségeit, lakosságának szegénységét.

Ma már sokkalta árnyaltabb a képünk a századforduló Magyarországról, amelyről tudnivaló, hogy szelíd jólétben, nyugalomban és - nem utolsósorban - a korabeli Európa legfejlettebb technikai, műszaki civilizációja felé haladva élt. És ha csakugyan több vonatkozásban túlzó is volt a milleniumi kiállítás külsőséges pompája, azért amögött egy nagy és erős ország állt, amely minden tekintetben fölzárkózóban volt az Osztrák-Magyar Monarchia legfejlettebb tartományaihoz.

Ennek a manapság tudatosuló ténynek forrásértékű dokumentuma a pazar kivitelű album újrakiadása.

A roppant gazdag, kettős tematikájú, párhuzamosan elrendezett fényképanyag a rövid, négyfelvételű kísérszöveggel valószínűleg reprezentálja az ország egyes tájait, nevezetesen látványos, azzal a céllal, hogy érzékeltesse: a Kárpát-medence térségében a honfoglalástól eltelt ezer esztendő során mi mindent teremtett a magyarság és a vele élő többi nép. A fölvételek másik része az impozáns kiállítás pavilonjait, termeit veszi rendre számba, amelyeknek egy része (mint a Közlekedési Múzeum, a Múcsarnok, a Vajdahunyad vár) ma is áll, megtestesítve egy letűnt, sokáig alábecsült, mégis valóságos történelmi korszakot, amely szélárnyékos mivoltával adott lehetőséget az addig nem tapasztalt dinamikus fejlődésnek.

Napjainkban az EXPO világiállítás teszi aktuálissá a kiadványt.

HÍREK

Mind a megyei, mind a Salgótarján városi önkormányzat új információs lappal kívánja tájékoztatni a lakosságot.

A XX. évfolyamába lépett Nógrád Megye Tanácsának Közlönye 1990. 8. számmal megszűnt. Utódlapja az I. évf. 1. számmal indult NÓGRÁD MEGYE ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÖZLÖNYE, mely 500,- Ft évi díjért elő is fizethető.

A Salgótarjáni Polgármesteri Hivatal tájékoztató kiadványa VÁROSHÁZI TUDÓSÍTÁSOK címmel jelent meg. Mindkét kiadvány megtalálható az olvasóteremben.

***

FIGYELJE A FÉNYÚJSÁGOT!

Felhívjuk minden olvasónk figyelmét, hogy május hónaptól könyvtárunk szolgáltatásairól, rendezvényeiről, kiscsoportok összejöveteléről, valamint a könyvtárral kapcsolatos mindenféle információról a József Attila Művelődési Központ homlokzatán megjelenő fényújságból is tájékozódhatnak.

***

Az 1988-tól intézményünkben működő BALASSI BÁLINT ASZTALTÁRSASÁG tagjai 1991. április 13-án tartották meg egyesület-alapító közgyűlésüket.

Megtárgyalták és elfogadták az egyesület alapszabályát, valamint a következő hónapok munkaprogramját.

Az egyesület vezetősége: Bódi Ildikó elnök, Orbán György alelnök, Galajda Judit titkár.

***

A MOZART rejtvény IV. fordulójában hanglemelt nyertek:

1. Prokai Judit Salgótarján, Nyírfácska út 3. I/7.
2. Mók Mihály Cered, Vörösmarty út 27.
3. Alexyné Galbács Hedvig Salgótarján, Ybl út 43.

***

KIÁLLÍTÁS

A Balassi Bálint Asztaltársaság pályázatán első díjat nyert: BAGI ANDRÁS szobraiból és domborműveiből rendezett kiállítás 1991. június 10-től július 5-ig tekinthető meg a Megyei Könyvtár emeleti csarnokában.

A kiállítást megnyitja:
BOBÁLY ATTILA szobrászművész
1991. június 10-én 16 órakor.

A katalógus a megnyitáskor dedikáltható.

Piroska

KISCOPORTOK FOGLALKOZÁSAI

OPERABARÁTOK KLUBJA

június 27. 16.30
Program: Verdi: Otello
(kiselőadó)

SCI-FI KLUB

június 25. 17.00
(előadóterem)

ZENEBARÁT KÖR

június 17. 17.45
(kiselőadó)

BALASSI BÁLINT ASZTALTÁRSASÁG

június 10. 16.00
Bagy András kiállítása
(emelet)

június 21. 16.00

műhelynap
(klub)

NYITVATARTÁS

KÖLCSÖNZŐ, OLVASÓTEREM AUDIO-VIZUÁLIS RÉSZLEG

Hétfőtől-péntekig	10-19
Szombat	9-17
GYERMEKKÖNYVTÁR	
Hétfőtől-péntekig	10-18
Szombat	9-17

TELEFONSZÁMAINK

KÖZPONT 16-777

MELLÉKÁLLOMÁSOK

Általános tájékoztatás	31
Kölcsönzés nyilvántartás	28
Szaktájékoztatás	25
Gyermekkönyvtár	32
Városi módszertan	20

HÍRMONDÓ

Kiadja a Balassi Bálint Nógrád Megyei Könyvtár

Felelős kiadó: Szabó Ernőné mb. ig.

Megjelenik: havonta

HU ISSN 0865-5286

Szerkesztőbizottság: Balogh Zsuzsanna, Kojnok Nándor, Medve Ilona,
Oroszné Katona Anna, Várkonyi Istvánné